

Koledar Svobodne Slovenije 1950, str. 128

Slovenski begunci se razhajajo v svet

Ko je postalo popolnoma jasno, da je treba našim ljudem po taboriščih narediti odločilni korak: ali vdati se propagandi, ki je silila begunce domov, ali pa poiskati si kje na svetu kotiček, kjer bodo lahko zaživali novo, skromno življenje, se je pričelo preseljevanje našega naroda.

Domov so odšli maloštevilni begunci, ki so prišli po dolgem razmišljanju do sklepa, da bo bolje v komunističnem »raju«, kot pa v neznani tujini. Za velikansko večino je bil drug sklep takoj jasen: kamorkoli, samo domov ne.

Skupine beguncev, ki so živele v Italiji, so se skoro stoo odstotno odločile za izselitev v Argentino. Razlogov je bilo več. Zavezniški upravi je bilo mnogo na tem, da reši Italijo begunskega bremena. Argentina je bila prva med vsemi državami na svetu, ki je gostoljubno odprla vrata slovenskim beguncem in poenostavila veljavne predpise za vselitev. Poročila iz Argentine so bila zlasti za delovne ljudi ugodna: dovolj dela in primerne plače. Dežela nudi nebroj možnosti, da se vsakdo, ki je zdrav in delaven, lahko gospodarsko okrepi in zaživi kulturnega človeka vredno življenje.

Večina naseljencev se je ustavila v Buenos Airesu, kjer je bilo najlažje priti do dela in zaslužka. Kljub obupnim stanovanjskim težavam polagoma prihajajo Slovenci v redno življenje.

Znatne skupine naseljencev so se razšle po tej ogromni deželi: na Ognjeno zemljo, v Comodoro Rivadavia, v Miramar, Mar del Sur in Chapadmalal, v San Luis, v Cordobo in zlasti v Mendoza, kjer je poleg Buenos Airesa najmočnejša in najbolj razgibana slovenska kolonija.

Šibkejše skupine naših ljudi so se naselile v Chileju, Ecuadorju, Venezueli in Peruju. Tudi v Brazilijo in Paraguay jih je nekaj odšlo.

Med tem so dozorele priprave za naselitev Slovencev v Združenih državah Amerike, v Kanadi, Angliji in Avstraliji. Zlasti Kanada je sprejela dosti mladih slovenskih moči, ki so se dobro organizirale, si že postavljajo gospodarske temelje in so že začele z organiziranim prosvetnim in verskim delovanjem.

Prevoz naseljencev preko Atlantika je oskrbela I.R.O., kar brez dvoma pomeni veliko dobroto za vse naše rojake, ki bi s svojimi sredstvi nikdar ne mogli preko morja.

V Argentino so sprva prihajali naši ljudje le v neznatnih skupinicah. Prva dva sta stopila na argentinska tla dne 25. januarja 1947. Poldrug mesec nato novih šest, pet tednov nato zopet šest itd. Emigrantski hotel še ni bil na razpolago IRO beguncem. Šele v septembru se jim je odprl. Skromno gostišče na ulici Avstrija je bilo za novodošle edini kraj, kjer so lahko odložili svojo culo. Drugi dan je bilo treba prijeti za delo.

V večjih množicah so začeli dohajati Slovenci v Argentino šele v letu 1948. Dne 21. januarja je pripeljala ladja Santa Cruz 300 Slovencev. Ista ladja je 29. marca izložila na argentinska tla novih 517 slovenskih naseljencev. Sledile so ladje Empire Halverd s 168 Slovenci, Stevard s 552 begunci, Olimpia s 116 rojaki, nato zopet Stevard z 253 priseljenci, Sturgis s 393, Bundy z 241, Heinzelman s 183, Olimpia z 244, Ravello s 145, Sturgis s 305, Black s 179, Holbrook z 492, Langfitt z 233 begunci.

Poleg teh skupin, ki so štejele stotine priseljencev, je vsak mesec prišlo še nekaj ladij, ki so pripeljale manjše ali večje skupine. Zadnji Slovenci so prišli v Argentino meseca septembra. Sodimo, da je s tem naseljevanje slovenskih beguncev v Argentino in verjetno

v vse južnoameriške države zaključeno. Danes nas je tu nad 5.000.

Slovenski protikomunistični begunci so postali v novem svetu zopet svobodni ljudje, ki jim je naložena težka naloga: zaživeti po letih groze novo življenje, ohraniti vse, kar jo našega in biti glasniki slovenskega poštenja in trpljenja, ki je delež naših bratov v zaslužjeni domovini.

Mislimo, da smo storili prav, če smo naprosili naše ljudi, razkropljene širom sveta, naj nam v našem Koledarju, ki bo leto za letom obiskoval Slovence, kjerkoli so, povedo, kako žive, kako trpe, kako napredujejo in kako vedno znova poudarjajo svetu, ki nas tako malo pozna, kaka velika je bila slovenska žrtev v obrambi vere, kulture in civilizacije.